

معاونان محترم وزیر و مدیران عامل چهار شرکت اصلی  
معاونان و مشاوران محترم وزیر  
مدیران کل و رؤسای محترم واحدهای ستادی

باسلام- برای رسیدگی به اختلاف‌هایی که در حین اجرای یک قرارداد بین طرفین حادث می‌شود (و طرفین با انجام مذاکرات و تبادل نظر نمی‌توانند به حل و فصل قراردادی برسند)، این شیوه‌نامه به استناد جزء «۶» بند «ب» ماده (۳) قانون وظایف و اختیارات وزارت نفت مصوب ۱۳۹۱/۲/۱۹ به منظور نظارت بر حسن اجرای قراردادها و به عنوان ساز و کاری حل اختلافات، با هدف پرهیز از طولانی شدن اختلافات و یا لاینحل ماندن آن‌ها و جلوگیری از توقف پروژه‌ها و ممانعت از ایجاد زمینه‌های بروز فساد، جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

لازم است معاونان محترم وزیر و مدیران عامل محترم شرکت‌های اصلی اهتمام لازم را برای سرعت بخشیدن به رفع اختلاف‌های قراردادی معمول داشته و از هرگونه مساعدت و همکاری در این زمینه فروگذار نکنند. تأکید می‌شود که مفاد این شیوه‌نامه، ناظر بر داوری نبوده و صرفاً در مقام رفع اختلاف حادث شده و بر اساس اختیارات تفویضی در اساسنامه شرکت‌های اصلی، با رعایت قوانین و مقررات مربوط می‌باشد.

«شیوه‌نامه حل اختلاف‌های قراردادی»

ماده (۱) هیأت حل اختلاف

در هر یک از شرکت‌های اصلی (شرکت ملی نفت ایران- شرکت ملی گاز ایران- شرکت ملی صنایع پتروشیمی- شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران) یک هیأت حل اختلاف قراردادی تشکیل خواهد شد.

با توجه به حجم اختلاف‌های مطروحه، تشکیل بیش از یک هیأت در هر شرکت اصلی با پیشنهاد هیأت مدیره مربوط و تأیید هیأت عالی حل اختلاف مجاز است.

تبصره: در صورت تشکیل بیش از یک هیأت در هر شرکت اصلی، نحوه ارجاع درخواست‌های شرکت‌های طرف قرارداد به این هیأت‌ها به ترتیبی است که هیأت عالی حل اختلاف تعیین می‌کند.



ماده (۲) اعضای هیات‌های حل اختلاف، به اعتبار توانمندی‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای خود به ترتیب زیر انتخاب و منصوب می‌شوند:

الف) یک نفر کارشناس مسلط به امور حقوقی

ب) یک نفر کارشناس مسلط به امور قراردادهای

ج) یک نفر کارشناس مالی مسلط به امور مالی قراردادهای

د) یک نفر از مدیران یا کارشناسان ارشد فنی

ه) یک نفر از نمایندگان انجمن صنفی مربوط متناسب با موضوع قرارداد مورد اختلاف

این افراد (به غیر از فرد مورد اشاره در ردیف "ه" که متناسب با موضوع قرارداد و نوع اختلاف از انجمن مربوط دعوت می‌گردد) توسط مدیرعامل شرکت به هیات عالی حل اختلاف معرفی و در صورت تأیید صلاحیت حرفه‌ای ایشان توسط این هیات، احکام ایشان پس از تصویب هیات مدیره شرکت، از سوی مدیرعامل برای مدت دو سال صادر می‌شود.

تبصره ۱: برای هر یک از اعضای هیات، افرادی به عنوان عضو علی‌البدل متناظر به همان روال انتخاب اعضای اصلی، تعیین و منصوب می‌شوند که در موارد غیبت اعضای اصلی و نیز در موارد شمول بند ۵-۵ ماده (۵) به اعضای اصلی، به جای ایشان در هیات‌ها به اختلاف‌ها رسیدگی می‌کنند.

تبصره ۲: تشکیل هیات منوط به معرفی عضو بند (ه) این ماده نیست.

ماده (۳) وظایف و مسوولیت‌های هیات حل اختلاف

مسوولیت هیات حل اختلاف، رسیدگی به اختلاف مابین طرف‌های قرارداد با شرکت اصلی ذی‌ربط و یا شرکت‌های (فرعی) تابعه آن (با طرح درخواست رسیدگی از سوی یکی از طرفین)، حسب مورد و اتخاذ تصمیم برای حل و فصل اختلاف مابین می‌باشد.

تصمیمات هیات حسب مورد (وفق ماده ۴) پس از تصویب هیات مدیره کارفرما لازم‌الاجرا می‌شوند.

تبصره: در صورتی که هیات مدیره کارفرما از تصویب تصمیم هیات حل اختلاف شرکت اصلی ذی‌ربط در موردی امتناع نماید، طرف ذی‌نفع می‌تواند از این اقدام به هیات عالی حل اختلاف شکایت نماید.

ماده (۴) چنانچه اجرای تصمیم صادره از سوی هیات‌های حل اختلاف مستلزم اخذ مجوز از مراجعی همانند هیات مدیره کارفرما، کمیسیون معاملات شرکت مربوط یا هیات ترک تشریفات مناقصه و یا نظایر آن‌ها باشد، کارفرما موظف است قبل از ابلاغ تصمیم صادره



برای اجرا، نسبت به کسب مجوزهای لازم اقدام نماید. در هر صورت تصمیم‌های هیأت‌ها صرفاً در چارچوب موازین قانونی و با رعایت کلیه مقررات و با لحاظ اختیارات هیأت مدیره شرکت مطابق اساسنامه آن معتبر و قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۵) فرآیند رسیدگی به اختلاف‌ها

۱-۵- بدواً اختلاف طرفین قرارداد، وفق قوانین و مقررات و در چارچوب ظرفیت قرارداد، در هیأت کارشناسی متشکل از نمایندگان طرفین قرارداد و نماینده‌ای از هیأت مدیره کارفرما (بسته به نوع اختلاف) حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخ ارجاع اختلاف از سوی طرفین قرارداد مطرح و تصمیم‌گیری شود.

۲-۵- هرگاه طرفین یک قرارداد نتوانند به روش مندرج در بند ۵-۱ فوق به تفاهم و نتیجه برسند، هر یک از آن‌ها می‌تواند برای حل مشکل خود کتباً از هیأت حل اختلاف شرکت اصلی تقاضای رسیدگی و تصمیم‌گیری کند.

تبصره: شرکت‌های اصلی صنعت نفت و شرکت‌های تابعه آن‌ها باید برای حل اختلاف، ابتدا از طریق این شیوه‌نامه اقدام نمایند و از مراجعه به مراجع قضایی پرهیز نمایند.

۳-۵- تصمیم‌گیری در هیأت‌های حل اختلاف با رعایت موارد زیر است:

الف) در صورتی که اختلاف به دلیل برداشت متفاوت از متون بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌ها باشد، هیأت موضوع را از مرجع صدور بخشنامه/ دستورالعمل استعلام نموده و پاسخ واصله، توسط هیأت به دو طرف پیمان ابلاغ می‌شود و طرفین اختلاف ملزم به رعایت آن هستند.

ب) در صورتی که اختلاف ناشی از اجرا یا تفسیر مفاد قرارداد باشد، بر اساس محتویات و مندرجات قرارداد، توافقات و صورتجلسات و قوانین و مقررات مربوط، هیأت موارد اختلافی را بررسی و در خصوص آن‌ها تصمیم لازم را اتخاذ می‌نماید.

ج) چنانچه اختلاف ناشی از انجام فسخ، خاتمه و برکناری توسط کارفرما و یا دلایل و یا آثار مترتب از آن‌ها باشد، بنا به تقاضای طرف قرارداد با کارفرما موضوع در هیأت حل اختلاف قابل رسیدگی می‌باشد. لازم به ذکر است تصمیم هیأت حل اختلاف نمی‌تواند تصمیم‌گیری برای انجام فسخ، خاتمه و یا برکناری طرف قرارداد باشد.

د) اختلاف‌هایی که صورت حساب نهایی قرارداد آن‌ها به تأیید طرفین پیمان رسیده و تسویه حساب شده‌اند، در هیأت‌های حل اختلاف قابل رسیدگی نمی‌باشد، مگر آنکه، آن اختلاف قبل از تسویه حساب نهایی در هیأت‌های حل اختلاف مطرح شده باشد اما



فرآیند رسیدگی به آن به اتمام نرسیده باشد.

۵-۴- شرط اصلی ورود هیأت حل اختلاف به رسیدگی به درخواست ذی نفع (در موارد شمول جزء «ب» و «ج» بند ۳-۵ همین ماده) و اعلام پذیرش درخواست رسیدگی متقاضی منوط به این خواهد بود که ایشان رای هیأت حل اختلاف را چه له یا علیه وی باشد به طور کامل خواهد پذیرفت.

۵-۵- هیأت حل اختلاف موظف است به درخواست‌های واصله، بی‌طرفانه رسیدگی کند. لذا اعضای هیأت در موارد شمول ماده (۹۱) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی، صالح به رسیدگی و اظهار نظر در موضوع اختلافی نبوده و باید جای خود را به اعضای علی‌البدل متناظر بدهند. اظهار نظر در خصوص موضوع اختلافی پیش از اتخاذ تصمیم هیأت توسط هر یک از اعضای هیأت نیز موجب سلب صلاحیت ایشان در رسیدگی به آن پرونده می‌شود.

۵-۶- برای ورود به رسیدگی به درخواست هر یک از طرفین قرارداد، به موافقت طرف دیگر نیازی نیست.

۵-۷- دعوت از طرفین اختلاف برای حضور در جلسات هیأت‌های حل اختلاف و استماع نظرات ایشان ضروری است ولی تصمیم هیأت بدون حضور دو طرف اتخاذ خواهد شد.

۵-۸- هیأت‌ها می‌توانند بنا بر تشخیص خود و حسب نیاز از افراد و یا گروه‌های کارشناسی در رشته‌های مختلف برای بررسی موضوعات استفاده کنند و در فرآیند رسیدگی به اختلاف‌ها در جلسات خود نظرات این افراد را استماع کنند. استفاده از گروه‌های کارشناسی جنبه مشورتی داشته و هیأت‌ها وظیفه‌ای مبنی بر ابلاغ نظر کارشناسی به طرفین اختلاف ندارند. ۵-۹- مهلت رسیدگی به اختلاف‌ها در هیأت حل اختلاف، از تاریخ تکمیل مدارک نود (۹۰) روز می‌باشد. در موارد ویژه که به دلیل تنوع اختلاف و لزوم صرف وقت برای تکمیل اطلاعات و یا ضرورت بررسی‌های کارشناسی نیاز به مدت بیشتری باشد، این مدت بر اساس گزارش توجیهی هیأت و تایید هیأت عالی برای نود (۹۰) روز دیگر قابل تمدید است.

ماده (۶) هیأت حل اختلاف می‌تواند عندالزوم و بنا بر ضرورت به تشخیص خود، در صورت تقاضای هریک از طرفین در رابطه با صدور دستور موقت دایر بر الزام و یا منع انجام

کاری تا رسیدگی نهایی به اختلاف، تصمیم لازم اتخاذ نماید. اجرای هرگونه دستور موقت در خصوص مراتب مزبور بنا به درخواست هیأت حل اختلاف و با دستور مدیرعامل کارفرما



مقدور می باشد.

تبصره: در صورتی که براساس تقاضای فوق از سوی شرکت طرف قرارداد با کارفرما، از سوی هیأت حل اختلاف برای مدت زمان معینی دستور توقف انجام کار صادر شود، تا زمان رسیدگی نهایی به اختلاف، هیچ گونه امتیاز و یا بار مالی نظیر تعدیل برای مدت زمان توقف موقت، تعلق نخواهد گرفت.

ماده (۷) هیأت عالی حل اختلاف

هیأت عالی حل اختلاف متشکل از ۵ نفر به ترتیب زیر می باشد:

الف) معاون امور حقوقی و امور مجلس به عنوان رییس هیأت

ب) نماینده معاون مهندسی، پژوهش و فناوری وزیر نفت

ج) چهار نفر مدیر و کارشناس برجسته در امور فنی، مالی، قراردادها و مدیریت پروژه که توسط

وزیر منصوب می شوند

د) یک نفر از نمایندگان انجمن صنفی مربوط متناسب با موضوع قرارداد مورد اختلاف

تبصره: تشکیل هیأت منوط به معرفی عضو بند «د» این ماده نیست.

ماده (۸) هیأت عالی وظایف و مسوولیت های زیر را به عهده خواهد داشت.

۸-۱- بررسی و تأیید صلاحیت حرفه ای افراد پیشنهادی برای عضویت در هیأت های حل اختلاف

شرکت های اصلی (بندهای «الف» تا «د» مندرج در ماده (۲) شیوه نامه)

۸-۲- تأیید تشکیل بیش از یک هیأت حل اختلاف در هر یک از شرکت های اصلی در صورت نیاز

۸-۳- سلب صلاحیت اعضای اصلی یا علی البدل هیأت های حل اختلاف در صورت اثبات تخلف

ایشان در انجام وظایف

تبصره: در صورت رد و سلب صلاحیت از هر یک از اعضای هیأت، آن عضو بلافاصله برکنار شده و باید

فرد جدیدی به جای وی معرفی شود.

۸-۴- تهیه و ابلاغ روش های لازم برای نحوه رسیدگی به اختلاف ها و شکایات، تعیین اولویت و

مهلت رسیدگی برای اختلاف های خاص (مانند اختلاف هایی مربوط به کالا یا مواد دارای

انقضای مدت اعتبار) و نظارت بر اجرای دقیق مقررات این شیوه نامه و عملکرد هیأت ها

۸-۵- پیشنهاد نحوه پرداخت و جبران حق الزحمه اعضا و افراد مؤثر در هیأت های حل اختلاف

جهت اتخاذ تصمیم وزیر نفت

۸-۶- رسیدگی به شکایت های ذی نفعان در موارد تخلف شکلی هیأت های حل اختلاف



تبصره ۲: در صورتی که هیأت عالی حل اختلاف، پس از رسیدگی به اختلاف، تصمیم هیأت حل اختلاف شرکت اصلی را تأیید نماید، تصمیم هیأت حل اختلاف شرکت اصلی تنفیذ و لازم الاجرا است و موضوع به اطلاع متقاضیان رسانده می شود و در صورت وارد بودن اعتراض و عدم تأیید (کلی یا جزئی) تصمیم هیأت حل اختلاف شرکت اصلی، هیأت عالی حل اختلاف نسبت به اتخاذ تصمیم اقدام و به هیأت مذکور ابلاغ می نماید. هیأت حل اختلاف شرکت اصلی موظف است با در نظر گرفتن نظر (شکلی / ماهوی) هیأت عالی، نسبت به رسیدگی و تصمیم گیری مجدد اقدام نماید.

۸-۸- هیأت عالی حل اختلاف موظف است حداکثر ظرف مدت نود روز از زمان وصول و یا تکمیل هر تقاضا نسبت به بررسی و اعلام نظر اقدام نماید. در صورتی که هیأت عالی حل اختلاف در مهلت مقرر امکان بررسی و اظهار نظر را نیابد، لازم است از وزیر نفت فقط برای یک بار تقاضای مهلت نماید. در صورت عدم تصمیم گیری در زمان های مقرر، متقاضی بررسی در هیأت عالی حل اختلاف، می تواند به مراجع قضایی مراجعه نماید.

ماده ۹: در صورت درخواست هیأت حل اختلاف شرکت اصلی یا هیأت عالی حل اختلاف، طرفین قرارداد و همچنین شرکت اصلی مربوط ملزم به ارائه هرگونه اطلاعات مورد نیاز جهت بررسی اختلاف قراردادها می باشند. همچنین چنانچه هیأت عالی از هر یک از هیأت های اصلی تقاضای اطلاعات نماید، هیأت اصلی ملزم به ارائه اطلاعات خواهد بود.

ماده ۱۰: دعوت به جلسات رسیدگی و هرگونه استعلام و مکاتبات لازم و ابلاغ تصمیمات به عنوان هیأت حل اختلاف توسط رییس هیأت انجام می پذیرد و از طریق دبیرخانه هیأت به طرفین ابلاغ می گردد.

ماده ۱۱: جلسات هیأت های حل اختلاف با حضور تمامی اعضای رسمیت یافته و تصمیمات با اکثریت آرا اتخاذ می شود. شایان ذکر است حضور دو عضو اصلی در جلسات رسیدگی الزامی بوده و در صورت عدم حضور عضو اصلی، عضو علی البدل متناظر وی در جلسه حاضر و جلسه رسمیت خواهد داشت.

تبصره: در صورت تشخیص هیأت های حل اختلاف، از نمایندگان طرفین قرارداد برای حضور در جلسه رسیدگی و استماع نظر آنها و تهیه صورت جلسه و اخذ امضای نمایندگان یاد شده اقدام می گردد.

ماده ۱۲: متن ذیل با عنوان حل اختلاف جایگزین متون قبلی در شرایط عمومی قراردادها/ پیمان های



شماره: ۶۷۲-۲۵۲

تاریخ: ۱۰/۹/۱۴۰۰

پست:

شرکت‌های اصلی و فرعی تابعه وزارت نفت می‌شود و از این پس این شیوه‌نامه باید به عنوان جزء لاینفک به قراردادهای منعقد شده بین طرفین منضم شود.

هرگاه در تفسیر یا اجرای مفاد پیمان/ قرارداد بین طرفین آن اختلاف نظر پیش آید، اختلاف بین طرفین ابتدا از طریق مذاکره و تفاهم حل و فصل خواهد شد و در صورت عدم حصول نتیجه به شرح مذکور در شیوه‌نامه حل اختلاف‌های قراردادی که به قرارداد منضم می‌شود، قابل حل خواهد بود» تبصره: تمامی شرکت‌های اصلی و تابعه موظفند به صورت متناسب این شیوه‌نامه را به طرف‌های قراردادی خود، که دستورالعمل حل اختلاف قراردادی قبلی را پذیرفته‌اند، ابلاغ نموده تا در صورت موافقت ایشان این دستورالعمل مبنای رسیدگی به اختلاف‌های احتمالی قرار گیرد.

ماده (۱۳) در صورت هرگونه ابهام یا سکوت این شیوه‌نامه در خصوص مقررات شکلی، مراتب از هیأت عالی استفسار و نظر تفسیری هیأت عالی معتبر خواهد بود.

ماده (۱۴) معاونت مهندسی، پژوهش و فناوری و اداره کل روابط عمومی وزارتخانه باید به طریق مناسب مفاد این شیوه‌نامه را به اطلاع عموم ذی‌نفعان برسانند. مدیران عامل شرکت‌های اصلی مسوولیت نظارت بر پیاده‌سازی و رعایت این شیوه‌نامه در حوزه شرکت متبوع و معرفی متخلفان از عدم بکارگیری و موارد مرتبط به تخلفات اداری را بر عهده دارند.

این شیوه‌نامه در (۱۴) ماده و «۱۲» تبصره از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا بوده و جایگزین دستورالعمل شماره ۲۷۲۱۰۷-۱۰/۱-۱۳۹۳/۶/۱۲ می‌شود.

جواد اوجی